

FAHAMU KUHUSU DAWA ASILIA ZA **KUKU**

Wafugaji wa kuku wengi wanakumbwa na changamoto nyingi ambazo hupelekea kukata tama na kushindwa kufikia lengo la uzalishaji wa mazao Bora yenye tija.

Ufugaji wa kuku ni moja ya *Tasnia* ambayo inawapatia kipato kizuri wanajamii wote kiujumla ikiwemo wakina mama pia hata vijana wenye muamko. Moja ya changamoto kubwa ni *MAGONJWA* . hivyo mimi *GODWIN MBWAMBO* kama mdau na mtalamu wa mifugo nikaona niandae jarida fupi ambalo nikama zawadi kwa wafugaji juu ya dawa asilia ambazo zinafanya vyema katika kukabiliana na magonjwa ambayo yanaleta mtafaruko katika *tasnia* yetu hii ya ufugaji wa kuku.

HIZI NDIZO DAWA ZA ASILI KWA KUKU

- Madawa ya Asili yatokanayo na Mimea yanasaidia katika Tiba na Kinga za Maradhi mbalimbali ya Kuku . Sehemu za mimea zinaweza kuwa: Majani, Magome, Mbegu, Maua au Matunda .

UMUHIMU WA KUTUMIA TIBA ZENYE ASILI YA MIMEA:

- Hupatikana kwa urahisi.
- Ni rahisi kutumia.
- Gharama nafuu.
- Zinatibu vizuri zikitumika vizuri

- Hazina madhara.

BAADHI YA MIMEA INAYOTIBU MARADHI YA KUKU :

1. MWAROBAINI (MAJANI, MIZIZI, MAGOME):

MWAROBAINI

Hutibu magonjwa yafuatayo:

- Typhoid.
- Kuzuia Kideri.
- Kuhara.
- Mafua.
- Vidonda.

2. SHUBIRI MWITU (ALOE VERA):

SHUBIRI MWITU (ALOE VERA)

Chukua majani 3-5 makubwa, katakata na loweka ndani ya maji lita 10 kwa masaa 12 hadi 16. Wape kuku kwa siku 5 hadi 7.

Isiyotumika mwaga na tengeneza nyingine baada ya masaa 12.

Mchanganyiko huu unaweza kutibu :

- Kideri/Mdondo
(Mdonde/Chikwemba/Kitoga/Chinoya/Sotoka) – inyeshwe kabla kwa kinga.

- Homa ya matumbo (Typhoid).
- Mafua (Coryza).
- Kipindupindu cha kuku (Fowl Cholera).

3. **MTAKALANG'ONYO (EUPHORBIA):**

MTAKALANG'ONYO (EUPHORBIA)

Chukua Majani makubwa 3-5, ponda, weka katika lita 10 za maji kwa masaa 12-16, chuja na wape kuku. Isiyotumika mwaga na tengeneza nyingine. Mtakalang'onyo hutibu:

- Kideri/Mdondo (Mdonde/Chikwemba)
- Ndui.
- Kuhara damu (Coccidiosis).

4. **MBARIKA (NYONYO) :**

MBARIKA (NYONYO)

Hutibu Uvimbe. Weka majani ya mbarika ndani ya majani ya mgomba kisha weka ndani ya jivu la moto, kisha kanda sehemu yenye uvimbe kwa kutumia majani hayo ya mbarika.

5. MLONGE (MLONJE):

MLONGE

Ina vitamini A na C. Chukua majani ujazo wa mikono miwili (gao mbili). Kisha yapondeponde na kuyaweka katika lita 10 za maji na iache kwa masaa 12-16, chuja na wape kuku. Isiyotumika mwaga na tengeneza nyingine.

Mlonge hutibu :

- Mafua.
- Kideri – inyweshwe kabla kwa kukinga
- Kipindupindu cha kuku (Fowl Cholera).

- Homa ya matumbo
- Ini.

6. **KONFREI:**

KONFREI

- Ina madini na vitamini nyingi.
- Hutibu vidonda na majipu.

7. **NDULELE (DUNGURUSI, MAKONDE, TURA/NDULA):**

NDULELE

- Majani hutibu Minyoo.
- Matunda hutibu Vidonda.

8. PAPAI (MAJANI):

MAJANI YA MPAPAI

Chemsha magao mawili ndani ya maji lita 6 hadi ubakie na lita 1. Poza kisha chuja.

Hutibu: Minyoo

Pia Majani Ya Mpapai Ni Dawa ya kutibu Kuku Kuharisha namna yoyote

Kuandaa Pata jani moja bichi la Mpapai na uliponde ponde lilainike kiasi. Kisha changanya na maji kiasi cha lita mbili na nusu.

Kutumia (kwa tiba) – Kuku wapewe maji hayo wanywe, wasipewe maji mengine kwa

ajili ya kunywa kwa siku angalau nne au zaidi.

– Inafaa zaidi kila siku kuwaandalia dawa mpya ili dawa isiharibike.

Kutumia (kama kinga) – Hata kama kuku hawaharishi, wakizoeshwa kunywa maji yenye majani ya mpapai yaliyoondwa angalau mara tatu kwa wiki watakingwa magonjwa mengi.

Njia nyingine ya kutumia Mpapai:

Kuandaa na Kutumia – Chukua majani ya Mpapai uyatwange upate kisamvu chake kiasi cha lita 1.

– Changanya kisamvu hicho na pumba lita 2.

– Waweza kuongezea maji kidogo na kuwapatia kuku wanaoumwa watumie chakula hicho hadi wapone.

Kama kuku ni wachache, andaa chakula wanachoweza kumaliza kwa siku moja ili

kisibakie na kuharibika kabla hawajakimaliza.

9. **MWEMBE:**

MAJANI YA MWEMBE

Majani magao mawili, ponda na chemsha ndani ya lita 6 za maji hadi ibaki lita 1.

Wape kwa siku moja.

Mwembe hutibu:

- Homa ya matumbo.
- Mafua.

- Kinga ya Kideri/Mdondo.

10. **MPERA:**

Chemsha majani au mizizi.

Mpera hutibu:

- Tumbo
- Vidonda na majipu.

11. **MINYAA (CACTUS):**

Hii ni aina yenye majani manene hadi kufikia nusu nchi na mapana hadi kufikia upana wa viganja viwili vya mikono

Minyaa hutibu: (Angalia inaunguza au kubabua).

- Vidonda.
- Ngozi.
- Uzazi

12. PILIPILI KICHAA :

PILIPILI KICHAA

[a] Pondaponda kiasi kisha changanya na maji na wawekee kuku wawe wanakunywa kwa muda wao. Inasemekana inasaidia kutibu Mdonde (lakini mapema kabla maradhi kuingia).

[b] Chukua pilipili 5 za kichaa au ndefu au mbuzi kama ukikosa zote, twanga weka kwenye maji lita 4, wape baada ya kula.

Wape kwa siku 5 _Hutibu aina zote za mafua

13. KITUNGUU SWAUMU:

Hutibu Mafua, Typhoid, Kuharisha kinyesi cheupe

Jinsi ya kutumia Unakitwanga kisha uchanganye kwenye maji chuja kwa chujio ili kuondoa nyuzi na uchafu.

Kiwango cha kuwapa kitategemeana na idadi ya kuku. Huu ni ushuhuda wa mfugaji aliewahi kutumia kitunguu swaumu kwa kuku wake

Tumia Dawa Za Asili Kabla Ya Ugonjwa Haujawa Komaa

KWA MSAADA ZAIDI JUU YA ;

- USHAURI
- UANDISHI WA MCHANGANUO
BIASHARA
- USIMAMIZI WA MRADI WA UFUGAJI

MAWASILIANO

TIGO;0656446991

HALOTEL;0620765518

Barua Pepe;godwinmbwambo11@gmail.com

Imeandaliwa na GODWIN I MBWAMBO